

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/119/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4612212280
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4612212280.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zast. ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom Bratislava, Justičná 9, v mene ktorej koná Mgr. Tomáš Rašovský, konateľ, proti odporkyni: K. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., J. K. XXXX/XX, o zaplatenie 1.151,78 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 29. 01. 2013 č. k. 4C/2/2013-49, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e.**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 27,69 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že dňa 21. 11. 2005 účastníci konania uzatvorili úverovú zmluvu č. 3511147892, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporkyni úver 15.000,-Sk (497,91 eura) a odporkyňa sa tento zaviazala splácať v 24-och mesačných splátkach po 894,-Sk (29,68 eura) pri ročnej percentuálnej miere nákladov 19,6 %. V dolnej časti úverovej zmluvy je uvedené, že odporkyňa podpísaním úverovej zmluvy zároveň uzatvorila zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru I. s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v hlave 8 a 9 úverových podmienok, keď na základe takto uzatvorenej zmluvy o revolvingovom úvere vzniklo odporkyni právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v hlave 8-11 úverových zmluvných podmienok. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že odporkyňa potom ako si riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce jej z úverovej zmluvy a pravidelne uhradila navrhovateľovi mesačné splátky, navrhovateľ jej zaslal úverovú kartu, ktorá však nebola aktivovaná, a preto účastníci dňa 01. 11. 2006 uzatvorili dodatok k zmluve o úvere, v ktorom bol dohodnutý úverový rámec 30.000,-Sk (995,82 eura) a výška mesačnej splátky 5 % z nesplatennej dlžnej čiastky. Na základe tohto dodatku bola odporkyni zaslaná kreditná karta, z ktorej čerpala sumu 2.243 eur, pričom uhradila sumu 2.215,31 eura, z čoho bolo na istinu započítaných 1.217,12 eura. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi založený úverovou zmluvou posúdil ako spotrebiteľský úver podľa § 2 písm. a), b) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a aplikoval naň ust. § 52 ods. 1-3, § 53 ods. 1, 4, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako i Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Konštatoval, že navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok zo zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú účastníci uzatvorili súčasne podpisom úverovej zmluvy s tým, že odporkyni vzniklo právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v úverových podmienkach. Takýto odkaz na zmluvné podmienky i v prípade porušenia podmienok označil za neakceptovateľný a rozporný s

ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko navrhovateľ vopred vnútil odporkyni aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu. Odporkyňa sa súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísala aj pod tú časť predtlaču listiny, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu, ktorý má vzniknúť až v budúcnosti. V tejto súvislosti uviedol, že odporkyňa v dôsledku nemožnosti akejkoľvek zmeny predtlaču predloženej listiny konala nevedome. Opierajúc sa o ust. § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch dospel k záveru, že navrhovateľ vnútil odporkyni zmluvu o revolvingovom úvere bez toho, aby s ním uzatvorila osobitnú zmluvu, čím nebola dodržaná zákonom stanovená forma, a preto je takýto právny úkon neplatný podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Takýto spôsob jednania zo strany navrhovateľa označil za nekalú obchodnú praktiku, ktorej nemôže byť poskytnutá súdna ochrana. V intenciách ust. § 451 ods. 1, 2 a § 456 Občianskeho zákonníka preto navrhovateľovi vznikol nárok iba titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ku ktorému došlo na strane odporkyne na základe plnenia z neplatného právneho úkonu. Za situácie, že navrhovateľ poskytol odporkyni spolu sumu 2.243 eur a z tejto sumy odporkyňa doposiaľ vrátila sumu 2.215,31 eura, rozdiel potom činí sumu 27,69 eura, na ktorej úhradu zaviazal odporkyňu. Vo zvyšku návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 OSP tak, že odporkyni nepriznal náhradu trov konania, i keď by mala na ich náhradu právo v plnej výške, nakoľko mala neúspech iba v nepatrnej časti (približne 2 %), avšak v súvislosti s týmto konaním jej žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ len v zamietajúcej časti, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prípadne jeho zmeny a vyhovenia jeho návrhu v celom rozsahu. Dôvodil, že súd prvého stupňa nedostatočne skutkovo a právne vec posúdil, keď jeho návrh vo zvyšku ako nedôvodný zamietol. Konštatoval, že dňa 21. 11. 2005 uzatvoril s odporkyňou úverovú zmluvu, na základe ktorej jej poskytol úver na kúpu vecí v nej uvedenej, pričom na tej istej listine uzatvorili účastníci zároveň i Zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, ktorá skutočnosť je uvedená v spodnej časti zmluvy. Mal za to, že v danom prípade došlo k platnému uzavretiu nielen úverovej zmluvy, ale i Zmluvy o revolvingovom úvere, keďže obsahuje dátum, ako i podpis odporkyne. Navyiac úverové podmienky upravujú práva a povinnosti zmluvných strán, a to pre obe zmluvy samostatne, t. j. nemôže vzniknúť žiadna pochybnosť o tom, aké práva a povinnosti vyplývajú pre účastníkov z uzatvorenej zmluvy o revolvingovom úvere. S poukazom na ust. § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 1, § 3 hlavy 8, § 5 hlavy 11 úverových podmienok a čl. II., III., VI., X. dodatku k zmluve uviedol, že na základe individualizovaného dodatku k zmluve o úvere podpísaného navrhovateľom a odporkyňou následne účastníci modifikovali úverový vzťah, pričom v zmysle čl. II. dodatku klient prevzal od spoločnosti v súlade s úverovou zmluvou úverovú kartu, ktorú však doteraz neaktivoval. Klient a spoločnosť sa teda dohodli, že súčasná úverová karta už nebude klientom aktivovaná a bude nahradená novou kreditnou kartou, ktorej prevzatie klient potvrdzuje podpisom tohto dodatku. Rovnako v čl. III. dodatku sa účastníci dohodli, že nadobudnutie účinnosti zmluvy o revolvingovom úvere je viazané na splnenie odkladacej podmienky, t. j. zmluva o revolvingovom úvere nadobúda účinnosť až riadnou aktiváciou kreditnej karty a táto aktivácia je viazaná na prejav vôle odporcu, a to doručenie podpísaného znenia dodatku do sféry navrhovateľa. Podľa jeho názoru odporkyňa musela mať vedomosť o tom, že aktiváciou kreditnej karty si od navrhovateľa požičiava peňažné prostriedky, ktoré bude navrhovateľ žiadať vrátiť s úrokom a ďalšími poplatkami spojenými s poskytnutím týchto prostriedkov, ktoré boli dohodnuté v zmysle úverových podmienok a platného sadzobníka poplatkov, ktorý odporkyňa prevzala spolu s kreditnou kartou. Zdôraznil, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere bola uzatvorená v súlade s Obchodným zákonníkom a v súlade so zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pričom v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka je zmluva tzv. absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom. Opierajúc sa o ust. § 275 ods. 1 Obchodného zákonníka dôvodil, že zákon výslovne pripúšťa uzatvorenie viacerých zmlúv na tej istej listine. Uzavrel, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere spĺňa všetky zákonné náležitosti v zmysle ust. § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pričom práva a povinnosti účastníkov zmluvy o revolvingovom úvere boli presne, jasne a zrozumiteľne definované v úverových podmienkach v znení uzavretého dodatku k zmluve o úvere, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o revolvingovom úvere.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP, a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, doručený súdu prvého stupňa dňa 17. 12. 2012, ktorým sa voči odporkyni domáhal zaplataenia sumy 1.151,78 eura s príslušenstvom z titulu poskytnutého úveru na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, ktorú účastníci uzatvorili dňa 21. 11. 2005. Preskúmaným rozsudkom súd prvého stupňa návrhu navrhovateľa vyhovel v časti istiny 27,69 eura a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Pre absenciu odvolania účastníkov konania v prisudzujúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania takto zostala len navrhovateľom odvolaním napadnutá zamietajúca časť týkajúca sa zaplataenia sumy 1.124,09 eura s príslušenstvom a na ňu nadväzujúci výrok o náhrade trov konania.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ).

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

V danej veci niet sporu o tom, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú účastníci konania uzatvorili dňa 21. 11. 2005 a z ktorej navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok. Bolo preto dôvodné naň aplikovať právne normy spotrebiteľského práva a to zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase vzniku právneho vzťahu, t.j. do 30. 06. 2006 (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách tak, ako to správne učinil i súd prvého stupňa. Tento v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, na základe ktorého správne zistil skutkový stav veci a túto i správne právne posúdil. Keďže odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením jeho rozhodnutia v odvolaní napadnutej časti, využíjúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa a na ne v podrobnostiach ďalej poukazuje.

Reagujúc na námietky odvolateľa uvádzané v jeho odvolaní odvolací súd osobitne podčiarkuje, že podľa § 4 ods. 1-3 Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu a okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, cenu tovaru alebo poskytnutej služby, identifikáciu vlastníctva, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu, meno a adresu spotrebiteľa, ročnú percentuálnu mieru nákladov, podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov, výpočet nákladov, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov a taktiež oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti, sankcie za porušenie zmluvy, podmienky, za ktorých možno použiť zmenu alebo šek, spôsob zániku záväzku zo zmluvy, ako i práva spotrebiteľa podľa § 7. Zároveň zmluva o spotrebiteľskom úvere pre svoju platnosť musí spĺňať i základné náležitosti právneho úkonu ustanovené v § 37 ods. 1 OZ, týkajúce sa vôle (musí byť uzatvorená slobodne a vážne) a prejavu vôle (musí byť určitá a zrozumiteľná), inak je absolútne neplatná. Pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere musí byť spotrebiteľ písomne oboznámený so zmluvnými podmienkami podľa § 4 a na požiadanie musí veriteľ poskytnúť spotrebiteľovi ďalšie doplňujúce informácie (§ 3 ods. 5 Zákona o spotrebiteľských úveroch).

Z hľadiska skutkového stavu v súdnej veci nepochybne bolo preukázané, že účastníci konania dňa 21. 11. 2005 uzatvorili úverovú zmluvu č. 3511147892, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporkyni finančný úver vo výške 15.000,-Sk (497,91 eura) pri RPMN 19,6 % a konečnej výške úveru 21.456,-Sk (712,21 eura), ktorý sa zaviazala odporkyňa zaplatiť navrhovateľovi v 24-och mesačných splátkach po 894-Sk (29,68 eura). Neoddeliteľnou súčasťou tejto úverovej zmluvy boli i úverové zmluvné podmienky navrhovateľa a odporkyňa svojím podpisom potvrdila, že je s nimi oboznámená, že sú jej zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť nimi viazaná. Rovnako tak vychádzajúc z obsahu predmetnej úverovej zmluvy odporkyňa podľa predtlaču nachádzajúcej sa v poslednom odseku zmluvy „súčasne s navrhovateľom uzatvára zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, a to s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v hlave 8 a 9 úverových podmienok. Na základe takto uzatvorenej zmluvy o revolvingovom úvere vzniká klientovi právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v hlave 8, 9, 10 a 11 úverových zmluvných podmienok“. Navrhovateľ v tomto konaní uplatnený nárok nevyvodzuje zo samotnej úverovej zmluvy, ale práve zo zmluvy o revolvingovom úvere, na základe ktorej vydal odporkyni úverovú kartu a poskytol jej úverový rámec vo výške 2.243 eur. Súd prvého stupňa preto správne vo veci postupoval, pokiaľ posudzoval, či medzi účastníkmi konania došlo k uzatvoreniu platnej zmluvy o revolvingovom úvere, z titulu ktorej sa navrhovateľ domáha plnenia od odporkyne v tomto konaní. I podľa názoru odvolacieho súdu pre absenciu individualizácie zmluvy o revolvingovom úvere v smere náležitostí požadovaných ust. § 4 ods. 2, 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch a s tým súvisiacim nedostatkom jej písomnej formy predpísanej zákonom k uzatvoreniu platnej zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere účastníkmi konania nedošlo. Jej neplatnosť vyplýva i z ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Tento záver nie je spôsobilý spochybniť skutočnosť, že podpisom úverovej zmluvy, ktorou navrhovateľ poskytol odporkyni 15.000-Sk z titulu spotrebiteľského úveru, odporkyňa zároveň podpisovala, že s navrhovateľom uzatvára i zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru tak, ako to bolo uvedené v poslednom odseku tejto zmluvy. Bez pochyby totiž ide o tzv. formulárovú zmluvu, pre ktorú je charakteristické, že jej obsah nie je výsledkom dohody zmluvných strán, ale tento bol vopred určený navrhovateľom v postavení dodávateľa bez toho, aby odporkyňa v postavení objednávateľa mala možnosť ju ovplyvniť. Posudzovaná zmluva svojím rozsahom, štruktúrou, ako i voľbou písma je štandardnou adhéznu zmluvou, pre ktorú je typický dlhý neprehľadný text napísaný miniatúrnym, ťažko čitateľným písmom s odkazom na úverové zmluvné podmienky tvoriace jej neoddeliteľnú súčasť v rozsahu 3 strán, obdobne napísané nečitateľným písmom bez zrejmeho zvýraznenia jednotlivých častí, vrátane zmluvných podmienok týkajúcich sa revolvingových úverov. S ohľadom k predostrenému spôsobu vyhotovenia zmluvy a jej štylizácii je preto dôvodný záver, že odporkyňa v postavení priemerného spotrebiteľa ani nemohla vedieť, že spolu s úverovou zmluvou uzatvára i ďalší záväzkový vzťah s navrhovateľom, a to zmluvu o revolvingovom úvere. V tomto smere odvolací súd preto považoval navrhovateľom predkladané úvahy za nenáležité, keď naopak je potrebné vychádzať z toho, že určitosť písomného prejavu je objektívna kategória a prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti ani medzi účastníkmi právneho vzťahu, ani u osôb nezúčastnených na ich zmluvnom vzťahu.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože odporkyňa návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodala.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.